

BEPPE SINGER, KATARINA VINTRAFORS (ILL.)

SIDAN 1

Elara och isfolket

Lärarmaterial

VAD HANDLAR BOKEN OM?

Elara är en robot som har kraschat på jorden. Isfolket från planeten Kerak vill fånga henne så hon tar hjälp av syskonen Ester och Matti. Men hur ska de klara sig mot ett folk som skjuter istappar och mot bonden Månsson som har spion-kossor överallt?

LGR22 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Olika former av samtal. Att lyssna aktivt, ställa frågor, uttrycka tankar och känslor samt resonera och argumentera i olika samtalssituationer. (SV 4–6)
- Gemensam och enskild läsning. Strategier för att förstå och tolka ord, begrepp och texter från olika medier. Att urskilja texters budskap, både det direkt uttalade och sådant som är indirekt uttryckt. (SV 4–6)
- Sammanfattning av texter. (SV 4–6)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Formulera sig och kommunicera i tal och skrift.
- Läs och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.

LGRSÄR22 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Gemensam och enskild läsning. Sambandet mellan ljud och bokstav. Strategier för att avkoda, förstå och tolka ord, begrepp och texter. (SV 4–6)
- Att återge delar av innehållet i olika texter samt resonera om budskap och handling i texterna. (SV 4–6)
- Olika former av samtal. Att lyssna aktivt, ställa frågor samt uttrycka känslor, kunskaper och åsikter i olika samtalssituationer. (SV 4–6)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Tala och samtala i olika sammanhang.
- Läsa, förstå och reflektera över olika texter.
- Skriva texter för olika syften och mottagare.

STAFETTLÄSNING

Stafettläsning som högläsningssmetod fångar många elever. Här kan elever som känner sig osäkra på läsningen välja hur mycket de vill läsa. Metoden innebär att du som lärare börjar läsa en bit ur boken (cirka en sida). Sedan fortsätter en elev att läsa några meningar, eller en bit av boken (du kan begränsa längden), för att sedan lämna över läsningen till nästa elev, som fortsätter, och så vidare. Detta kan göras i helklass eller i grupper.

BOKSAMTAL

Låt eleverna reflektera enskilt, eller i grupp, kring följande frågor. Samla sedan eleverna och diskutera följande kring boken.

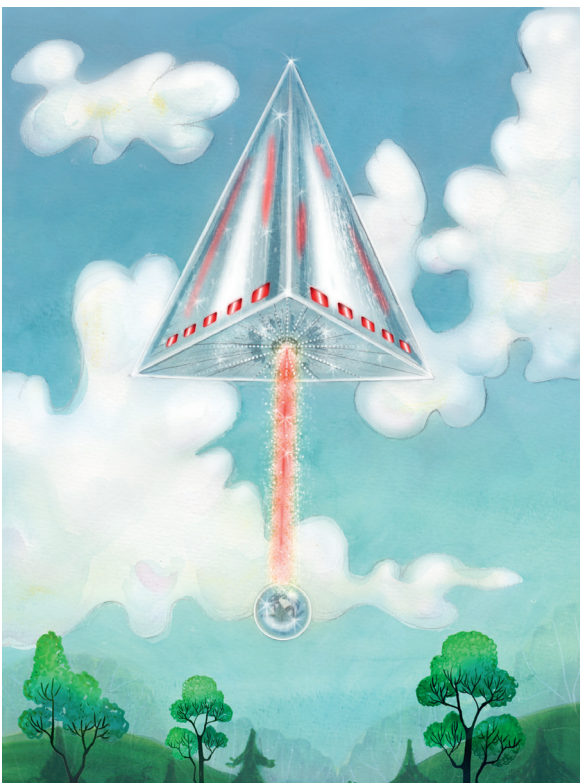
- När du såg boken för första gången, vad trodde du då att boken skulle handla om?
- Blev du förvånad över innehållet när du sedan läste den? Besviken? Jättenöjd?
- Om du ska berätta om boken för en kompis som inte har läst den, vad vill du berätta då?
- Är det något speciellt du gillar med boken?
- Är det något speciellt du inte gillar med boken?
- Välj ut det ställe i boken som berör dig mest, och läs det högt för kamraterna.
- Har du lärt dig något av boken?
- Vilket budskap tror du att författaren vill få fram genom att skriva Elara och isfolket?
- Under hur lång tid utspelar sig boken?
- Om författaren skulle fråga dig hur boken skulle kunna göras bättre, vad skulle du säga då?

KARUSELLEN

I denna kooperativa struktur får grupperna möjlighet att diskutera och reflektera kring bokens innehåll. Klipp isär och lägg ut de olika bilderna tillsammans med ett tomt papper på olika platser i klassrummet.

- Dela in klassen i smågrupper som sedan placeras ut vid bilderna.
- Grupperna diskuterar och skriver vad som passar till bilden.
- Efter ett tag roterar grupperna och hamnar framför en ny bild.
- Varje grupp ska ha en bestämd färg på pennan som de tar med sig när de roterar.
- Grupperna läser först vad föregående grupp har skrivit och sedan diskuterar man vidare vad gruppen kan bidra med och lägga till. Upprepa roteringen.
- Avsluta med att lyfta gruppernas gemensamma sammanfattning av bilderna och bokens innehåll.

ORD FRÅN BOKEN, ATT ARBETA MED

Låt eleverna arbeta i par med att leta upp orden nedan i boken. De ska läsa meningen som ordet står i, och försöka komma på en synonym till ordet. De skriver sina synonymer på en post-it-lapp (en lapp per ord) och sätter sedan upp lapparna på whiteboarden. Diskutera och jämför orden som eleverna har skrivit.

robot

geggig

attack

internet

geni

glassbil

kapsel

sändare

rymdskepp

uppdrag

krasch

rädd

FACIT

LÄSFÖRSTÅELSE

Persongalleri + Kap 1–6

Frågor på raden

(Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

1. Vem är Elara?
Hon är en robot från planeten Melora.
2. Varför är Elara på jorden?
Hennes rymdskepp blev skadat på förra planeten så hon kraschade på jorden.
3. Varför gillar inte Ester att vara i skolan?
Hon har svårt att sitta still.
4. Hur löser Ester problem?
Hon löser problem med hjälp av sitt mod och sin styrka.
5. Vad gillar Matti?
Matti gillar att lösa gåtor och att vara i skolan.
6. Vilka är den sura bonden Månssons vänner?
Hans vänner är korna.
7. Vad heter Elaras rymdskepp?
Det heter Okulis.
8. Hur låter Elara när hon är rädd?
Hon låter "Bing bang bong".
9. Varför behövde Elara fly från isplaneten Kerak?
Hon råkade förstöra delar av Kerak.
10. Vad släpps ut från rymdskeppet?
Det släpps ut en kapsel av is.
11. Hur tror Elara att isfolket har hittat henne?
Hon tror att de har satt en sändare på Okulis.
12. Varför måste Elara ta på sig kläder när de ska gå till Okulis?
Så att bonden Månssons spion-kor inte ska upptäcka henne.
13. Vad har Månssons spion-ko på kepsen?
Den har en kamera på kepsen.

14. Var hittar de sändaren?
På baksidan av Okulis finns ett litet hål och i hålet finns något som liknar en snöboll med en röd blinkande lampa.
15. Hur tar Elara sönder sändaren?
Hon tar en sten och krossar den.
16. Om inte värme funkar för att smälta isfolket, vad ska de testa då?
Matti läser på internet att salt fungerar för att smälta is.
17. Vilka yrken har Månsson klätt ut djuren till?
Han har klätt ut dem till brevbärare, rörmokare och bagare.
18. Vad äter Bruno?
Han äter getbollar.
19. Vad gör Ester med en lång pinne?
Hon flyttar klockans visare till 12.
20. Vad heter världens bästa spion-ko?
Hon heter Nettan.
21. Hur fick de Månsson att resa sig från ingången till ladan?
Matti skickade dit ett pappersflygplan där han skrev att Ester och Matti gör något misstänkt, hälsningar Nettan.
22. Vad betyder GAR KLIK BLARK GAZUK?
Det betyder "överlämna dig genast annars skjuter vi".
23. Vad skjuter varelserna för något?
De skjuter istappar.
24. Vad händer när en saltboll träffar en varelse?
Varelsen börjar att smälta.

Frågor mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

25. Vad är det som är konstigt med glassbilen?
Den spelar en falsk melodi och han som kör har mule istället för näsa. Det är Månssons spion-ko.
26. På vilket sätt är en hårtork Mattis hemliga vapen?
Han tror att isfolket smälter av värme.
27. Vad menar Elara med att uppdraget med klockan misslyckades?
Månsson tittade på sin mobil och såg att klockan inte alls var 12.

Frågor bortom raderna

(Fundera och ge ett eget svar.)

28. Vad tror du att Månsson vill göra om han får tag på Elara?
Eget svar.
29. Varför tror du inte att varelserna kan stå emot saltbollarna?
Eget svar.
30. Vad hade du gjort om du var Elara och var jagad av isfolket?
Eget svar.

Faktadelen

31. Hur länge tror forskare att vi har använt kläder?
De tror att vi använt kläder i 30 000 år.
32. Vad använde man förr i tiden för att göra kläder?
Man använde skinn och pälsar.
33. Varför forskar man om vad framtidens kläder kommer att vara?
Kemikalier som används idag för att göra kläder skadar miljön.
34. När började man experimentera med internet?
Det började man göra på 1960-talet.
35. När föddes internet?
Internet föddes den 1 januari 1983.
36. Vad var den allra första klockan som uppfanns?
Det var ett solur.
37. När uppfanns den första klockan med sekundvisare, minutvisare och timvisare?
Den uppfanns år 1690.
38. Hur mycket kostar världens dyraste klocka?
Den kostar 500 miljoner kronor.
39. Vilken är en av världens viktigaste uppfinningar?
Den viktigaste uppfinningen är penicillinet.
40. Vem uppfann penicillinet?
Det gjorde Alexander Fleming.
41. Vad fick Alexander Fleming och två andra forskare år 1945?
De fick Nobelpriset för upptäckten av penicillin.
42. Varför uppfanns kilskriften?
Bönderna ville ha koll på hur mycket de odlade och hur mycket de sålde.

43. När och var uppfanns kilskriften?
Den uppfanns för 5 000 år sedan i Irak.
44. Varför uppfanns bokstäver?
Det blev jobbigt att hitta på nya tecken varje gång man kom på ett nytt ord.
45. Vad hade hänt om vi inte hade haft ett skriftspråk?
Vi hade inte kunnat uppfinna datorn eller mobiltelefonen.

Frågor mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

46. Vad skrev man med förr i tiden?
Man skrev med en fjäder som man doppade i bläck.
47. Vad använde man som klocka på 1300-talet?
Man använde ett timglas.

Frågor bortom raderna

(Fundera och ge ett eget svar.)

48. Vad menas med att internet inte väger mer än ett lagom stort äpple?
Eget svar.
49. Varför tror du att världens dyraste klocka kostar 500 miljoner kronor?
Eget svar.

STRYK UNDER SUBSTANTIVEN

Ett substantiv är namn eller ord för olika saker.
Du kan sätta *en*, *ett* eller *flera* framför ett substantiv.
Namn är också substantiv.

Stryk under substantiven i meningarna nedan.

1. Elara bor på planeten Melora.
2. Ester gillar inte skolan.
3. Matti hjälper Elara.
4. Månsson har många spion-kor.
5. Rymdskeppet har kraschat.
6. Rymdvarelserna skjuter istappar.
7. De hämtar is hos bonden Månsson.
8. Spion-kon sitter i glassbilen.
9. Isfolket har en sändare på rymdskeppet.
10. Isfolket börjar smälta och springer iväg.